

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Vámtarifa-tárgyalások.

Pécs, 1901. szept. 3.

Az önálló vámterület kérdése az országos közvélemény nyomása alatt már annyira kinőtt a pártkérdések szűk keretéből, hogy a most meginduló választási kampányban ki lett adva a kormánypárti jelölteknek is, hogy nem szabad mereven állást foglalni a gazdasági közösség fenntartása mellett, hanem azt kell hangoztatni, hogy az illető jelölt urak csak akkor hajlandók a közös vámterületet s ennek mindenféle járulékát megszavazni, ha a közösségben Magyarország gazdasági érdekei teljes kielégítést nyernek; ha pedig ez el nem érhető, akkor a legjamborabb kormánypárti mameluk is rááll az önálló magyar vámterület alapjára és követeli gazdasági függetlenítésünket.

Persze, hogy ez csak üres választási jelszó a tisztelt választó publikum meggyőzésére, vagy ha úgy tetszik, megnyugtatóra; a valóságban pedig minden leendő kormánypárti képviselő, vagy azoknak legalább tulnyomó zöme el van határozva, a közösséget a gazdasági téren is — török-szakad — főtartani; annak kimagyarozása, hogy érdekeink az előterjesztendő kormányjavaslatok szerint a főtartandó gazdasági közösségben is teljes kielégítést nyernek, már a kormány dolga

lesz. Azért fizetik, hogy értse a módját, hogyan lehet a feketéről is bebizonyítani, hogy az fehér.

Ezért a kormány mitsem törődve a közhangulatnak országszerte mind hangsúlyosabban megnyilatkozó követelésével, rendületlenül folytatja az előkészületeket a gazdasági közösség további főtartására. Az osztrák-magyar gazdasági kiegyezésnek az osztrák Reichsrathban való megfeneklésére s az iránta ott általánosan tapasztalt ellenszenvre ügyet sem vetve, megelégszik a mi egyoldalú intézkedésünkkel s erre támaszkodva folytatja a tanácskozásokat a közös vámterület vámtarifájának megállapítására s el van tökéltve a külállamokkal is közös vámterületi alapon szerződni a kereskedelmi forgalomra nézve.

Össze is ültek már egy ízben a két kormány képviselői, hogy a közös vámtarifát nyélbe üssék a kormányok utasításai szerint, a melyek állítólag mindkét állam gazdasági érdekeit teljesen kielégíteni hivatva voltak, mikor váratlan bomba gyanánt közéjük pattant a német vámtarifa javaslat és szétugrasztotta őket.

Ez az egész világ ellen intézett német gazdasági támadás ugyanis annyira megváltoztatta a helyzetet, hogy az ellen sikeres védekezést első sorban az autonóm vámtarifában kereshet minden állam, mert a német vámtarifa-tervezet tulzásaival szem-

ben csak úgy lehet kilátás méltányos szerződés kötésére, ha az autonóm vámtarifa, mely netáni vámháboru esetén alkalmazást nyer, olyan tételeket tartalmaz, a melyek Németország külkereskedelmét a leghatályosabban megbénítani alkalmasak.

Ilyen vámtarifa készítésére azonban a közös tanácskozásra összeült kormány-képviselők utasításai támpontokat nem szolgáltatottak s így kénytelenek voltak tárgyalásukat megszakítani és kormányaiktól új utasításokat kérni. A lapok híradása szerint most beható tanácskozások folynak az érdekelt közgazdasági minisztériumok kebelében a kemény dió feltörése tárgyában, hogy hát miféle utasításokkal is lássák el a vámtarifa-tárgyalásokra kiküldött megbízottakat a változott helyzet-
tel szemben.

Az osztrák kormánynak könnyű a dolga, mert a német vámtarifa-tervezet súlyos agrár-vámjai meglehetősen közömbösek Ausztriára nézve, valami nagyon védekezni ellenük tehát az osztrák kormánynak nem is áll érdekében. A magyar kormánynak azonban minden áron hatályos védekezést kell találnia, mert különben kártyavárként omlik össze az egész szépen megkonstruált fikció, hogy Magyarország gazdasági érdekei a közös vámterületen is megvédelmezhetők.

Lázasan keresik tehát a magyar

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Evett-e a doktor őzéből?

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Irtta: Hegyháti.

Hagytam a doktort beszélni.

— Nos, aztán? — kérdém, hogy végig laberdálta dicshimnuszát a vadászat nemes, férfias sporjáról, — miért mondd mindezt énnekem?

— Hogy beállj negyediknek, — felelé.

— Tarokk? Gilt!

— Tudod, hogy nem tarokkozom.

— Hát?

— Hárman már volnánk, de . . .

— A négyes kaláber nem ér semmit.

— Az ördögbe is — szólt türelmetlenül a kis doktora, — kiarendáltam a llelei hárt. Tudod, oly vaddus területet nem találsz egész Dunántulnan.

— Eszemágában sincs, hogy keresnek.

— Hallatlan, érts már meg . . .

— Csupa fül vagyok.

— Számítva arra, hogy társaim lesztek, egymagában fabatkát sem ér a vadászat, kivettem a llelei vadászterületet. Géza és Feri már . . .

— Társaid lettek.

— Honnan tudod?

— Az az én titkom. Tehát én legyek a negyedik, nemde?

— Eltaláltad.

— És mik a feltételek?

— A bérösszeget egyenlő arányban közösen fizetjük, a terítékre jövő vad szintén közös, kivéve az agancs és a bőr, a mely a lövőt illeti.

— A mi a bérösszeget illeti, — szóltam, — azt csak fel lehetne osztani négy egyenlő részre, de már arra kíváncsi vagyok, hogy az őzet hogyan osztanád el négyünk között.

— Én megelégszem a derekával.

— Én is.

— De miután az őznek rendes körülmények között csak egy dereka van?

— Ergó, megbomlik köztünk az egyet-értés!

— Ne légy olyan szórszálhasogató, — szólt a kis doktora idegesen, — mi ketten majd csak megegyezünk.

— Hát Géza, meg Feri mit kapnak?

— Sose fájjon a fejed miattok. Géza

rettenetes sokra van az agancs gyűjteményével, legény-ember, mit törődik az a husával? A mi már most Feri illeti, az örül, ha társunk lehet, nem lőtt az még egy verebet sem.

Ily körülmények között, természetesen kezet adtam a kis doktorkának s felcsaptam negyediknek, de kikötöttem, hogy az osztásnál így, meg úgy . . . a többit már értették.

Néhány nap múlva nagy titkolódzva jött a doktor hozzám.

— Egyedül vagy? — kérdé félénken körülnézve.

— Egyedül, — felelé.

— Kérlek, tedd be az ajtót.

Megtettem.

— Hát még?

— Nem hallgat ki senki?

— Dehogyan hallgat. De mire való e titkolódzás?

— Pszt, még a falnak is lehet füle.

— Te, ha valami összeesküvést tervezel, kérlek, hagyj ki a játékból, egyáltalán semmi kedvem sincs Bali Miskával tüzetni fel a nyakravalómat.

— Ugyan ne lafatyolj, — szólt türelmetlenül fülembé sugva — lőttem egy őzet.

— Soha jobbkor, — kiáltottam fel, — tehát osztozunk.

— Ugyan, legyen eszed, — csitított a doktor, — minek azt dobra ütni.

— Tehát osztozunk, dobra ütés nélkül.

— Nonó, csak türelem.

— Jó, várunk vele karácsonyig, addig helyezd el spirituszba.

— Jaj, de istentelen nyelved van, — jajveszékelt a doktor, — hiszen az őz még nincs is meg.

— Az imént mondtad.

— Hogy lőttem?

— Igen.

— Csakhogy az őz még künn van az erdőn.

— Nem birtad el?

— Ellenkezőleg, még nagyon is gyenge.

— És még is ott hagytad?

— Erts meg már. A mint ott gubbaszkodtam a vedresi kuton belül, egyszer csak hallom rupp-rupp, tudod, úgy jöttek, mint egy

kormány kebelében a mentő eszmét, de hát a félhivatalos h iradás is kénytelen beismerni, hogy e tanácskozások során már eddig is nyilvánvalóvá lett, hogy a főforgó viszonyok közt nagy és fokozódott nehézségekbe fog ütközni az osztrák-magyar autonom vámtarifának érdekeinkkel egybehangzó módon való kidolgozása.

Bizony ez nem is lehet másként. Mert a német agrárvámok elleni védekezésnek más rendszerét parancsolja Ausztria és más Magyarországra érdeke. Az osztrákok érdeke az, hogy a német agrárvámokra magas ipari védővámokkal feleljünk az autonom vámtarifában; mert ez engedékenységre bírhatja Németországot, melyet ipari védővámjaink érzékenyen sujtának, de előnyére szolgálna Ausztria iparának is, megszabadítván ezt a vámkülföld ipari konkurrenciájától. Magyarország azonban ez alatt csak szenvedne, mert nemcsak elvesztenék nyereszterményei a német piacot, de megdrágítanók ipari szükségleteinket is, még jobban kiszolgáltatva magunkat az osztrák ipar monopoliumának.

Magyarország érdeke tehát határozottan tiltja az autonom vámtarifában a magas ipari vámkat; hanem azt követeli, hogy mi is a német agrárvámokhoz hasonló magas vámkat állapítsunk meg a külföldi nyeresztermények beözönlése ellen, hogy legalább a közös vámterületet biztosíthassuk a magunk nyereszterményei számára. Csak hogy ezt meg az osztrákok érdeke ellenzi, a mely minél több gabona és egyéb nyeresztermény konkurrenciáját igényli a közös vámterületen.

S minthogy az osztrákok nemcsak választási jelszóként hangoztatják, de tényleg el vannak határozva csak úgy menni bele a gazdasági közösség föntartásába, ha abban az ő érdekeik dominálhatnak: a magyar kormánynak, a mely a közösséget minden áron föntartani kívánja, nehéz a

helyzete, mert vagy a választási jelszót kell fölálldozni a közösség kedvéért, vagy a közösséget a választási jelszó beváltásáért.

Elég szomorú ránk nézve az a biztos kilátás, hogy kormányunk az előbbire fogja magát rászanni, mert választási jelszót majd csak talál mást is, esetleg előrántja majd a már kissé megkopott magasabb politikai tekinteteket, meg a nagyhatalmi állást; de a közösséget megvédelmezni muszáj, mert ezt parancsolják neki Bécsből, hatalmának egyedüli kutforrásából.

*** A pécsváradi kerület jelöltjei.** A múlt héten azt a hírt hozták a fővárosi lapok, hogy illetékes helyről vett értesülés szerint a függetlenségi és 48-as párt hivatalos jelöltje a pécsváradi kerületben *Jesszenszky* Ferenc lesz, ki eddig a szentlőrinci kerületet képviselte. *Kossuth* Ferenc az ő jelöltséget támogatni megy a kerületbe, nem pedig *Egry* Dezsőt.

Ezt a híradást augusztus 29-iki számunkban mi is regisztráltuk, hitelt érdemlőséget azonban határozottan kétségbe kell vonnunk, mert lehetetlennek tartjuk, hogy az előzmények után ez a hír megfeleljen a valóságnak.

Április 29-én ugyanis — mint ezt május 1-ji számunkban közöltük — a pécsváradi kerület tekintélyes polgáraiból alakult 15 tagú küldöttség kereste föl *Kossuth* Ferenc pártelnököt, hogy neki bejelentsék, miszerint a függetlenségi 48-as párt hívei a pécsváradi kerületben *Egry* Dezső ottani ügyvédet jelölték képviselőül. Ekkor *Kossuth* Ferenc határozottan kijelentette, hogy a függetlenségi és 48-as párt nem ismer hivatalos jelölteket és *Szemeré* Hubát azért ajánlotta, mert Pécsváradról valaki kérdést intézett hozzá, kit ajánlana jelöltképp. Ez az ajánlat azonban magánjellegű lévén, hivatalos színezettel föl nem ruházható. Ha bekövetkeznék — úgy mond — az a sajnálatos eset, hogy a kerületnek két függetlenségi jelöltje lenne, akkor az országos párt teljesen passzív szerepet fogna viselni. Kijelentette azt is, hogy neki *Egry* Dezső jelöltetése ellen semmi ellenvetése nincs és nem is lehet. A küldöttségnek arra a kérelmére pedig,

hívjak valakit, ki az őzet hazahozza s képzeld csak, mire visszaértünk, valami pernehájdert elvitte az őzet.

— Csak az agancsa volna meg — sópánkodott Géza.

— Üsse kő az agancsát, csak a husa volna meg.

— Ez baj baj.

— Tudod, mérgemben majdcsak hogy a fejemet le nem haraptam.

— Soh'se busulj — vigasztalta Géza a doktort — majd lövünk helyette másikat.

— Ej, ej, de restelem — abajgatott a doktor s elsielt, hogy Ferihez hajtson.

Ott előlről kezdte a mondókáját.

— No barátom, még így sem jártam.

— Hogy-hogy? — kérdezte Feri.

— Lesen voltam. Ott gubbaszkodtam a vedresi kuton belül, egyszerre csak hallom rupp, rupp, mintha egy skadron huszár jött volna. Abban a szempillantásban kiugrik egy hatalmas őzbak. Ráfogtam, dur, az ősz ott maradt.

— Messze volt? — kíváncsiskodott Feri.

— Vagy ötven lépés.

— Mivel löttél rá?

— Apró fickóval.

— Ej, de szerencsés vagy.

— Nem mondhatnám. A hogy az őz elesett, besiettem a faluba, hogy hívjak valakit, ki az őzet haza cipeli. Mire kiertünk, képzeld csak, valami pernehájdert elemelte az őzemet.

— Ej de kár — sópánkodott Feri.

— De mennyire — bizonykodta a doktor. Most már jónak látta a doktor az őz

hogy a kerületet látogassa meg, azt válaszolta, hogy ha a pártnak a kerületben csak egy jelöltje lesz, annak támogatására szívesen ellátogat a kerületbe, ellenkező esetben azonban nem mehet le, mert a választók szabad akaratuk megnyilatkozásában egyik vagy másik függetlenségi jelölt mellett való állásfoglalásával befolyásolni egyéni nézetével ellenkező dolognak tartja.

Ezekkel, úgy hisszük, eléggé meg van okolva ama nézetünk, hogy az a híradás, mintha az orsz. függetlenségi és 48-as párt a pécsváradi kerületben hivatalos jelöltet állítana és *Kossuth* Ferenc ennek támogatására a másik függetlenségi jelölt ellenében a kerületbe jönné, nem felelhet meg a valóságnak. A főforgó viszonyok közt ezt annál inkább kizártnak tartjuk, mert alig hihetjük, hogy *Jesszenszky* Ferenc, aki a párt egysége kedvéért meghozta azt az áldozatot, hogy régi kerületében nem pályázik a mandátumért, ezt megtegye egy másik kerületben, ahol a pártnak már van jelöltje s így előre látható, hogy ottani föllépése a függetlenségi tábort okvetlenül megosztaná.

Politikai kavardás Mohácson.

Mohács, szeptember 3-án.

A mióta az országgyűlés berekesztésének napja publikussá vált, Mohácson is megélnékült az eszmecsere az országgyűlési képviselő jelöltekről és a közelgő választás esélyeiről. A választók zöme két táborra oszolva már is merev állást foglalt el egymással szemben. Mintha csak a riadó megfuvását várná, hogy zászlót bontson s összeütközzék egymással.

A két tábor a volt, s újra szervezkedett liberálisok és a volt nemzeti pártiak alkotják. Az elmúlt választások keserőségei nem mentek meg feledékenységbe, s az újra szervezkedés alkalmával támadt konfliktus sincsen, úgy látszik, még kiegyenlítő.

Jellemző a politikai helyzetre nézve mégis, hogy mindkét árnyalat szabadelvűnek vallja magát, s mindkettő Széll Kálmán zászlójára esküszik. Pedig mi türestdagadás benne: a politikai múlt és jelenből vont következtetés kézzelfoghatóan bizonyítja, hogy sem céljuk, sem törekvésük nem azonos. Valamelyiknek jelszava és esküje hamis. Melyiké az, azt

után menni, de míg kiért, az őz már az én kamrámban feküdt.

Ép a fejtéssel voltam elfoglalva, a midőn Géza és Feri toppan be hozzám. Persze, elmondtam az őz szerzésének történetét, de nem hagytam ki a doktorka fiúját sem.

Az őzet elosztottuk, természetesen hármunk között, míg bőrét és agancsát egy hűsleges cselédemmel elvittem a doktor kertjébe. Mi hárman meg, mintha mi sem történt volna, a kaszinóba mentünk.

Alig vagyunk ott néhány percig, rettenetes dühvel ront be a doktor.

— No, még így nem jártam — kiáltott magából kikelve — ellopták az őzemet.

— Ugy kell — nevetett Géza — miért nem vigyáztál rá.

A többieknek se kellett több, csakhamar huszan is kacagták a kis doktort.

Egy alkalmas pillanatban félrevontam a doktort.

— Hát mikor osztozunk? — kérdém.

— Barátom — felelte kétségbeesve — valóban ellopták.

— Hiszi a pici, én ugyan nem.

— De esküszöm rá. Nyoma sincs az őznek.

— Ez már mégis sok — kiáltam tette-tett haraggal — az lehetetlen.

— De ha mondom.

— Ez osztózás?

— Kérlek — rimánkodott a doktor — az Istenért, ne blamálj.

— Hát járja — kiáltam oly hangon, hogy a jelenlevők mind oda figyeltek — a

eskadron huszár. A következő pillanatban kiugrott az én kecském, ráfogtam, durr, s ott maradt. Nyakszirtén találtam.

— De miért nem hoztad haza?! — kérdém.

— Négyen vagyunk, az őz meg kicsi...

— Mindegy, jut, a mennyi jut.

— Tudod... — sugta a doktor, félve pislantva körül.

— No.

— Azt gondoltam...

— Tudod, — felelém, — a gondolat csak úgy ör valamit, ha tett követi.

— Hát... tudod... nő... azt gondoltam, hogy az őzet — sugva, — kettőnk között osztjuk fel.

— De mit szól majd hozzá Feri, meg Géza.

— Még eddig nem tudnak róla.

— És ha megtudják, hogy löttél?

A doktor gondolkodott.

— Megvan. Azt mondom nekik, hogy lőttem ugyan egy őzet, de míg segítségért voltam, az őzet valami pernehájdert elvitte.

— Helyes, — hagytam helyben.

A doktor tőlem egyenesen Gézához biciklizett.

— Nő barátom, még így sem jártam.

— Hogy-hogy?

— Lesen voltam. Ott gubbaszkodtam a vedresi kuton belül, egyszerre csak hallom: rupp, rupp, úgy jöttek, akár egy eskadron huszár. Abban a pillanatban kiugrott egy hatalmas őzbak. Ráfogtam, dur, ott maradt a helyen. Ekkor besiettem a faluba, hogy

legközelebb a választók lesznek hivatta eldönteni.

A pártok vezérei titkolódzva folyton tárgyalnak hűveikkel. Ezekből a tanácskozásokból csak annyit sikerült megtudnunk, hogy az újra szervezkedett liberálisok *Margitai Péter elnökkel* élükön szeptember 15-ére értekezletet terveznek, melyen megejtik a jelölést.

A jelölt személyére nincs még megállapodás. *Stajevics* János hónapok óta fészkelődik ugyan, de őt csak amolyan »fizikai« jelöltnek tartja mi denki. Jelöltsége a jobb izlésű párthiveket egyáltalában ki nem elégíti. Félretolnák édes örömet, de nem találják a módját, s részben tartanak is tőle; mert ha magukra zudítják, féltő, hogy megbontja ugyanis laza pártosraikat.

A volt nemzeti párt táborából, melynek élén *Medgyessy Béla* dr. élénk összeköttetést tart a vidékkel, kevesebb szívárgott nyilvánosságára. Némelyek tudni vélik, hogy *Jagics*, a mostani országgyűlési képviselő, nem reflektál jelöltségre s maga helyett *Rédei Károly* dr. ügyvédet, a volt nemzeti párt egyik legbuzgóbb tagját ajánlaná jelöltül. Pártelnökül *Visy Lajos* kir. közjegyzőt törekszenek megnyerni, kinek egyénisége méltó képviselője volna a Széll-féle politikai irányzatnak.

Ezek azonban a volt nemzeti pártot illetőleg csak puszta kombinációk. A helyzet az országgyűlés feloszlása után fog a maga valójában kristalizálódni.

A két libeláris csoport közül álló testvérharca legtöbb gondot okoz *Német Lipótnak*, a kit a gondviselés a vármegye élére állított, hogy annak központjából intézze a kerületek szabadelvű választásainak sorsát. Azt mondják, *Kardos Kálmánt* fogja ajánlani jelöltül, a ki *Dárdára* úgy sem szívesen válalkozik.

A függetlenségi párt ez ideig nem adott életjelt magáról kerületünkben. A beavatottak beszélnek, hogy *Kész Pál* nem idegenkednék a függetlenségi párt jelöltségét elfogadni. Azt hiszik, hogy Mohácson csinálhatna is egy kétszáz fős álló pártot, a kerület azonban bizonytalan, mert azzal sem *Kész*, sem mások nem törődtek.

Ez a politikai szituáció. Miként változik azonban meg egy-két hét múlva, azt talán maguk az intézők sem tudják.

doktor ló egy özet, aztán eltagadja, nehogy osztoznia kelljen. Fogadni mernék, ha házkutatást tartanánk nála, megtalálnók a bőrét is, meg az agancsát is.

— Hát jertek — szolt a doktor diadalmasan — ha megtaláljátok nálam, fizetem a cechet.

A hányan voltunk, indultunk a doktor után.

A doktor végtelen boldog nevetésre fakadt, hogy lakásában mit sem találtunk. Felkutattuk a kamarát, pajtát, istállót, padlást. Sehol semmi.

— Hátha a kertben rejtette el — szoltam dűnyögve.

— Hát csak keressétek — nevetett a doktor.

Egy terebélyes almafa tövében végre megtaláltuk a bűnjelet.

Szegény doktort olyas valami környékezte, a mivel az ember ellenségét ütteti, de csak gondolatban. Valósággal elhült a bőr és agancs láttán.

— Esküszöm . . . esküszöm — kiáltotta nekipurulva. De mit nekünk eskü? Harsogó kacaj közt kísértük a folyton ártatlanságát bizonykodó delikvenst a kaszinóba.

A cechet természetesen ő fizette.

Azóta, ha két vadász összetalálkozik a Hegyháton, az első kérdés ez: evett-e a doktor özéből?

Magyarosítsunk!

Pécs, 1901. szept. 3.

Sajnálatos tény az, hogy a nemzetiségek lakta vidékek még mindig semmit, vagy éppen nagyon keveset adnak a magyarosodásra. Sajnálatos tapasztalhattuk, hogy éppen azok, a kiket mi dédelgetünk, a kikkel szemben mi a legnagyobb előzékenységet tanusítunk — ezek a legnagyobb ellenségeink. Nem akarunk most azokról szólni, a kik minden lehető alkalomnál hazánk lobogója ellen tüntetnek és nem egyszer ellene gaz merényletet követtek el; hanem buzdítani akarjuk azokat, a kikben még nem halt ki teljesen az édes hazájuk iránti érzés, a kik nem felejtik el, hogy habár idegen földről szakadtak is ide — de most Magyarország úgy az ő hazájuk, mint a miénk is. Ez nyújtja kenyerüket és megélhetésüket s ha bajba, vizályba keverednek, a mi törvényeinkhez folyamodnak védelemért. Mégis, ha tanítójuk gyermekeiket a magyar nyelvre oktatja, ha magyarul érezni akarja tanítani, vagy ha plébánosuk magyar szónoklatot akar tartani, kiméletlenül fel veszik vele a harcot és e pillanattól nem mint jóakarójukat, hanem mint legnagyobb ellenségüket tekintik. Szembe szállnak vele s nem egyszer láttuk, hogy nyelvünk ellenségei mint győztesek kerültek ki a harcból. A magyarosító tanító, vagy pap kénytelen volt lerakni fegyvereit és nem egyszer működésének más, hálásabb területet keresni. Az ilyen egyén ellen kézzel-lábbal dolgoznak, összeesküszik ellene az egész község lakossága, mindent elkövetnek bosszantására és megkeserítik napjait, mindaddig, a míg belátja a helyzet tarthatatlanságát és feláldozza eddigi otthonát és hivatalát, a hol hazafias missziójáért annyi személyes ellenséget szerzett.

Magyarosítani pedig mindenütt kell, a hol más nyelvek a divók. Könnyebb ez olyan községben, a hol magyarok is laknak, de fáradságos és sokszor hiábavaló munkát végeznek azok, a kik csupán idegen nyelvű helyeken akarnak a lakókból magyarokat nevelni. Egy nagy hibája magyarosító közegeinknek az is, hogy rendszeren egy csapásra akarnak mindent magyarra változtatni. Seholsem árt a tulbuzgóság annyira, mint éppen e téren. Vele többet ártanak, mint használnak.

A legjobban bevált methodus kétség kívül az, ha lassan, alig észrevehető módon előkészítjük a talajt s csak ezután vetjük el benne a magyarosítás nemes magvait. Kis gondozással ez csakhamar csirázni fog, ekkor kiléssük az alkalmas időt és módot, hogy a csemetét kellő nevelésben részesíthessük. Így nevelhetünk csak belőle hatalmas és terebélyes fát, a melynek árnyában később örömmel pihenhetünk meg.

Falvainkban többnyire a tanítók és plébánosokra hárul ez a terhes feladat. A legalkalmasabb hely ennek az iskola. Itt kell kezdeni, de a hogy a kis gyermeket is nehéz egyszerre elvonni az anya emlőjétől, úgy nem szabad az iskolában a gyermeket egyszerre anyanyelvétől megvonni.

Láttam községeket, a hol alig észrevehetően működtek, a tanító és plébános személyében, a magyarosítás buzgó apostolai, a kik nem a kilátásba helyezett jutalomért, hanem hazafias szívük sugallatát követve, úgy magyarosítottak, hogy a község lakói erről alig tudtak, míg egyszer azt vettük észre, hogy a falun áthaladó idegent az iskolások ékes magyar köszönéssel üdvözölték s ha valamit magyar nyelven kérdeztünk, nem néztek össze érthetlenül, hanem korrekt magyar nyelven adták meg a szükséges felvilágosításokat. Mindig oda kell törekednünk, hogy a serdülő ifjúságba öntsük bele a magyarosodás szellemét, mert ez a haza jövő nemzedéke, a felnőttekkel ugyanis hiábavaló munkát végeznének.

A miniszterium, a közművelődési egyletek évente több díjat tűznek ki oly tanítóknak, a kik e téren sikeresen működtek.

Hangsúlyozom azonban, hogy az, a ki anyagi jutalomra törekedik, sohasem fog kellő eredményt felmutathatni. E célnak önzetlenül, minden hasznosulás nélkül kell szolgálnunk. Hátráltat bennünket sokban az is, hogy falukban a tanító és plébános között legtöbbször feszült viszony uralkodik. A helyett, hogy karöltve buzgólkodnának, lerombolja az egyik azt, amit felépit a másik, legyen az bármily üdvös is, csupán, hogy személyes ellenségeskedésének eleget tehessen. Ilyen állapotok mellett persze nehéz dűlőre jutni!

Ha célt akarnak érni, ha eredményt akarnak felmutatni, úgy egyesült erővel kell leküzdeni az akadályokat, egyesülve kell harcolni a téren, a melyen minden előre tett lépés elismerést arat és előbb, vagy később, de megtermi gyümölcsét!

L. L.

Kishivatalnokok sorsa.

Pécs, 1901. szept. 3.

Sokféle terv van arról, hogy miként kellene a kishivatalnokok sorsán javítani. Nincsen például az igazság híjával az a nézet, hogy többet dolgozó kevesebb hivatalnok kellene s azokat aztán tisztességesen fizetni. A rendszeren fizetett hivatalnok nagyobb ambícióval dolgozna s ezt öntudatosabban is lehetne tőle megkövetelni. A mai pedig, tisztelet a kivételnek, éppen nem erőlteti meg magát a munkában, de attól az embertől, a ki, (mint maguk panaszozzák,) a hónap másik felében családjával együtt kenyéren és főzeléken él, valami tulzottt erőfifejtést ma nem is igen lehet követelni. S a kinek a vállain gond nehezül, attól nem is lehet kívánni, hogy egy sorsában megnyugodott, anyagi viszonyaiban rendes és egészséges ember derült, önbizalommal teljes munkakedvével birjon.

Másik kérdés az, amely az, »álláshoz mért igények« növekedésével áll kapcsolatban. Tény, hogy minél nagyobb intelligenciájú valaki, annál nagyobbak az igényei a megélhetés rendjében. De az a kérdés, hogy ez a nagy intelligencia minek azon emberek számára, a kiket sorsuk a kishivatalnoki pályára praedestinált s a kik egész életükön át a munkagépek rendjében a legalsóbb fokokon, a másolásnál maradnak? Mi szüksége van érettségire és államvizeltanra annak, ki egész életén át egyetlen könyv busz rubrikája között mozog, ki egész életén iktat, vagy másolja a mások irását, mi szükségük van arra, hogy az állami rendőrségnél az irnoktól jogvégzettséget követeljen?

Egész nagy csapat olyan kishivatalnok van, a ki sablonmunkát végez, olyant, mint a milyent például a katonaságnál a kereskedés iparos-segédéből, nem ritkán a földműves nép fiaiból lett irodatisztek végeznek.

Ez utóbbiaknak nincs meg az a követelt nagy intelligenciájuk, ennek folytán nincs meg a nagy igényük.

Ez az ötlet már sok országban fölmerült. De segíteni eddig nem lehetett rajta azon természetes dolog alapján, hogy a tanuló és magasabb képzettségért küzdő ifjak egyike előtt sem lebeg elérendő cél gyanánt a kishivatalnokság, hanem magasabb eszmék után tör. Az élet csak azután rakja a maga kéretlen hányadait belőlük a szürke burókba.

Hirek.

Pécs, 1901. szeptember hó 3.

Kincskeresők Ibfán.

A régi jó időkben, amikor háboruk és belső villongások következtében az emberek nem egészen biztosan vélték vagyoniukat, rendszeres, sőt mindennapi volt a kincselrejtés. Amily nehéz volna ma az ilyennek biztos rejtékhelyet találni, oly könnyű volt ez azelőtt. Csak-

nem minden község határában voltak titkos földalatti építmények, ahova bárki nyugodtan helyezhette el kincsét. A legbiztosabb helyeket mégis az erdők vadonjai nyújtották, bőven kínálkozott az olyan hely, ahol ember még nem járt. Ilyen helyeket választottak a kincseket feltők s ha elvonultak a vészes felhők s fejüket ismét a béke és nyugalom napja sűrítette, felkeresték megjelölt helyüket és ismét birtokukba vették takarékoságuk eredményét.

Minden gyarló embernek leghőbb vágya könnyű módszerrel nagy vagyonhoz jutni. Így igen sokan, több kevesebb eredménnyel a kincskeresés mesterségére adták fejüket. Voltak, akik e révén eredményt mutathattak fel, legtöbbször azonban éhen haltak volna, ha ideje korán ki nem jőzanodnak és más foglalkozás után nem néznek. Már már azt hittük, hogy divatját multa a kincskeresés és ime ez újra felüti fejét.

Most arról értesítenek, hogy Ibaán egy egész társaság alakult, akik jobb munka hiányában kincskereséssel akarnak foglalkozni, hogy mily eredménnyel, arra ők is, de mi magunk is kíváncsiak vagyunk. Létezik e község határában egy még a török korszakból fennmaradt, állítólag több mint 400 méter hosszú pince. Bejárata évek hosszú sora óta eltorlaszolva van s csak szellőző lyukai mutatják, hogy a buja szántóföld alatt mély pince van. A nép azt regéli, hogy az e vidéken dúló török háború idején óriási kincseket rejtettek ide és e rege a könnyen hívő nép közt megfogamzott olyannyira, hogy már többször elhatározták, hogy ásatásokat rendeznek és kiemelik a króziusi vagyont.

Tervük azonban mindaddig dugába dől, míg a sors közibük nem vitt egy Lázár nevű vállalkozó szellemmel bíró egyént, kinek szintén ilyen hiu gondolatai voltak, mint az ibafai németeknek. Összeülének tehát és egy 40 főből álló társaságot alakítottak azzal a tántoríthatatlan elvvel, hogy a nagy kincset minden áron kiemelik, ha egész télen turnák is az anyaföldet. Kikérték e célra *Jeszenszky* földbirtokos engedelmét, kinek területén van a vagyont rejtő pince, ki azt meg is adta azzal a kikötéssel, hogy a talált kincsek fele részét neki szolgáltatják ki.

Megegyeztek tehát jó előre mindenben, hogy ne civódás legyen a vége s mint ezt egy jó magyar szokás diktálja — megittak az aldomást is. Önkénytelenül is eszembe jut az a mese, a melynek vége azt mondja:

»Ne igyál előre a medve bőrére!«

Napirend 1901. szeptember 4-én.

Naptár: szerda. szeptember 4. — Róm. kath: Rozália. — Prot.: Rozália. — Görögkel. (aug. 22.) Agata. — Zsidó: Elul 20. — Nap két 5 óra 8 perckor; nyugszik 6 óra 17 perckor. Hold két 9 óra 25 perckor este; nyugszik délben.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó, hűvös idő és sok helyen csapadék várható.

(**Katonaság Pécsen.**) Mint azt lapunk tegnap esti számában megírtuk, a 31 hadosztály folyó szeptember hó 8-án érkezik Pécsre *Cibulka* altábornagy vezetése alatt. A hadosztály Pécsre érkező állománya 17 tiszt 113 ember és 38 ló. Ugyane napon érkeznek Pécsre a 61-ik dandártörzs *Albach* lovag vezérőrnagy vezetése alatt. — Állománya: 3 tiszt, 7 ember és 4 ló. A 62-ik dandártörzs — *Schreiber* vezérőrnagy vezetése alatt. Állománya: 2 tiszt, 7 ember és 4 ló. A 44-ik gyalogezred *Stenzel* ezredes vezénylete alatt. Az ezreddel jön 53 tiszt, 1624 ember és 31 ló. Az 52-ik gyalogezred, Kisjókai *Udvarnok* Győző ezredparancsnok veze-

tése alatt 85 tiszt, 2227 ember és 45 lóval. Végül a 69 gyalogezred 59 tiszt, 1660 ember 36 lóval. A katonaságot Pécsen folyó hó 8-ától 10-ig a laktanyákban és magánházaknál szállásolják el, mire vonatkozólag a város tanácsa ma a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

»Aliulírott tanács figyelmezteti a t. háztulajdonosokat, hogy folyó hó 8-ától 10-ig tehát negyvennyolc órára egy hadosztály lesz a most itt egyedül lehetséges módon, vagyis egyenként az egyes házaknál beszállásolva. Felhivatnak ennél fogva a t. háztulajdonosok, hogy házuk belső helyiségei számához mérten, hozzájuk elhelyezendő katonaság részére felhelyről gondoskodjanak, azon t. háztulajdonosok pedig, kik tiszték részére képesek megfelelő helyiséget rendelkezésre bocsájtani, azt szóbeli uton azonnal jelentsék be a városi szállásolási hivatalban (Irgalmasok utca 2. számú házban.) Kelt Pécsen, 1901. évi szeptember 3-iki tanácsülésből. Pécs szab. kir. város tanácsa.«

(A közigazgatási tanfolyam megnyitása.)

A pécsi közigazgatási tanfolyamon lezárták a beiratásokat, melynek eredményeként a beiratás határidejéig *hatvannyolcan* jelentkeztek felvételre, ezek közül azonban a tanfolyam vezetősége csak *hatvanegyet* vett fel, míg hét jelentkezőt elutasított. Ezek felebbezését a holnapi nap folyamán terjesztik fel a belügyminiszterhez. A pécsi községi közigazgatási tanfolyamot folyó szeptember hó 5-én (csütörtökön) délelőtt 9 óra kor nyitja meg a tanfolyam igazgatója *Kossuth* Kálmán vármegyei főjegyző.

(Agrár geológusok Pécsen.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a közelmúltban rendeletet bocsájtott ki, mely szerint a jövőben, évente a földmívelésügyi miniszterium kiküldötteiként néhány agrár geológus fogja az egyes vidékeket beutazni s a földeket megvizsgálva, kitanítják a földmívelő népet, hogy az egyes talajokban mit termelhetnek legjövődélmezőbbben. A földmívelésügyi miniszter kiküldött agrár-geológusai folyó hó negyedikén érkeznek Pécsre s folyó szeptember hó ötödikén reggeli nyolc órakor ülést tartanak a vármegyei közgyűlési termében, mely ülésen a Baranyamegyei Gazdasági Egyesület kiküldöttei is részt vesznek.

(Kanyaró helyett vörheny.)

Már ma megkaptuk a hivatalos cáfolatát ama tegnapi hírünknek, hogy Pécsen jelenleg is sok volna a kanyaró eset. E cáfolat szerint nincs kanyaró, hanem *vörheny* beteg volt a kórházban, illetve van augusztus 1-től összesen hét; köztük egy súlyos, a többi lábadozó. Szerencse, hogy a *vörheny* csak *szórványosan lépett fel* s reméljük, hogy a megfelelő intézkedésekkel szükség esetén késni nem fognak.

(**Névmagyarosítás.**) Kiskoru *Honig* Alfréd és *Honig* Leó, toponári lakosok vezetéknevének »Harta«-ra kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel, megengedett.

(**A jegyzők közgyűlése.**) Ugy volt, hogy a baranyamegyei községi és körjegyzők egylete folyó hó 10-én tartja Mohácson évi rendes közgyűlését. Azonban 10-én lesz *Erzsébet* királyné gyászos halálának év-

fordulója. E napról tehát ell kell halasztani a közgyűlést s azt — mint ma bennünket értesítenek — *folyó hó tizenkettedikén* (csütörtökön) tartják meg Mohácson.

(**A harmincegyedik hadtest utiterve.**) A harmincegyedik — hadtest folyó hó 5-én érkezik Kaposvárra, ott ötödikig pihenőt tart, majd hatodikán reggel elindulva, hadtestgyakorlatokat végez Gödre környékén, hol a katonák meg is hálnak. Szeptember hó hetedikén Oroszló és Magyarországon tartanak hadtestgyakorlatokat és itt éjjeleznek is. Nyolcadikán folytonos gyakorlatozás közben Pécsre érkezik a harmincegyedik hadtest, mely kilencedikén pihenőt tart s tizedikén reggel indul a nagyhadgyakorlatok terepére. A hadtest szállásmestere *Guneschi* százados, vezérkari tisztt.

(**Felülfizetések.**) A Pécsi Munkásképző Egylet folyó hó elsején megtartott alakuló ünnepélyén felülfizettek: *Jakab Imre*, *Kreska Antal*, *Marton István* 2—2 koronát, *Weindorfer J.* 5 kor., *W. D.* 4 kor., *Singer Frigyes* 1 kor. 60 fill., *F. M.* 20 fill., *Lauber M.* 60 fill., *Müller Károly* 80 fill. és *Rezsönyi Pál* 1 koronát. A szíves adakozóknak ez uton mond köszönetet a rendezőség.

(**Hirtelen halál.**) *Czinczy* Mátyás, ki a Teleki-féle borkereskedésben volt alkalmazva, tegnap este lakására hazamenvén, ott szobájába bezárkózott. Ma reggel a szokása szerinti időben nem kelvén fel, zörgettek a lakása ajtaján, s mikor többszöri zörgetésre sem adott életjelet, felnyitották az ajtót. *Czinczy* Mátyást ott találták az ágyán fekve, holtan. A rendőrorvosi vizsgálat külsérülés nyomait nem találta s így a hirtelen halál megállapítása végett fel fogják boncolni.

(**Talált óralánc.**) Egy finom művész, értékes, rövid, katonatiszti óralánc találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti.

(**Virágot lopott.**) Tegnap este a sétatéren az őr rajtakapott egy embert, a mint virágot ásott ki s azt el akarta lopni. A tolvajt, a ki magát *Reichstetter* Józsefnek nevezte s már élemedett kora ember, feljelentették a rendőrkapitányságnál s most folyik ellene a vizsgálat.

(**Piacvizsgálat.**) A ma tartott piacvizsgálaton egy kosár élvezhetetlen gomba lett elkobozva. Ajánljuk azonban a hatóság figyelmébe különösen a dinnyepiac ellenőrzését, hol a már vége felé hajló dinnyeidény folytán nem árt az ugynevezett »poshadt« (tulérett) dinnyék ellenőrzése.

(**Tűz a vidéken.**) N.-Peterden tegnap éjjel kigyuladt *Gelencsér* István, ottani gazdálkodó házának teteje. A tüzet azonban szerencsére idejekorán eloltották s így a kár, mely különben biztosítás által megtérül, csak jelentéktelen.

(**Mikor a menyecske kardos.**) *Horváth* Józsefnek, egyik szomszéd községbeli lakosnak kardos felesége van, mi polgári nyelven szólva annyit jelent, hogy a derék gazda papucs alatt nyög. S hogy mily nagy foku a menyecske »kardos« volta, annak a napokban adta fényes tanujelét a gazda, ki azzal a panaszzal állított be a községi előjárósághoz, hogy egy pár eladott malac árát hazafelé menőben valaki az országuton el-

lopta tőle. A gazda panasza folytán megindították ez ügyben a nyomozást, melynek során az a furcsa história sült ki, hogy a gazda bár az országuton hagyta el a pénzét, azt nem lopták el tőle, hanem az utszéli csárdában néhány ismerőse társaságában elitta. — Több magyarázat nem kell e históriához. Így szokott ez lenni, ha a menyecske »kardos!«

— (**Házasságok**) *Tutsek Géza dr.* orvos folyó hó hetedikén vezeti oltárhoz Brassóban báró *Purcell József*, volt pécsi pénzügyigazgató leányát, *Margitot*. — *Vághó János* vendéglős, ma délután 4 órakor kötött házasságot a pécsi anyakönyvi hivatalban *Farkas Irénnel*.

— (**Az alsó-baranya-bácsi ev. ref. egyházmegye**) Eszék-M.-Rétfaluban tartotta ez évi rendes közgyűlését *Szabó Péter* esperes, *Kozma László*, orsz. képviselő tanácsbíró, később *Cseh Ervin* miniszter, egyházmegyei gondnok elnöklelte alatt. Az előző napon a különböző bizottságok üléseztek. Az összes egyházak lelkészei és képviselői igazoltattak. — Az esperes, jelentésében gyönyörűen elparentálta *Szilágyi Dezsőt*, kiben erősségük egyik oszlopa, büszkeségük, reménységük kösziklaja omlott össze. Az esperes kimerítő, tárgyilagos jelentése több örvendétes jelentést tüntet fel. A lélekszám 36 ezer. — *Nikitze* horvát faluból áttért 190 lélek a r. k. vallásból. Az áttérés mind nagyobb jellegű s az áttértek anyaegyházzá akarnak alakulni. Áttért ezideig 264 lélek, kitértek 13-an, a felekezetről küliekkel 60-an. Vallási sérelem nem történt. Ajándékozás volt 36.000 korona. A

bácsi részen elevebb az egyházi élet, a lukma nagyrészen töröltetett Baranya stagnál. Tanácsbírónak megválasztott *Venitzianer Sándor* lelkész, ki az esküt nyomban le is tette. A közalapi bizottság jelentése elfogadtatott. A tanügyi bizottság több hasznos indítványt tett, az aprotált könyvek s tanrend meghagyásával. — Ujvidékre *Kincses Endre*, harkányi tanító választott meg tízenhárom pályázó közül egyhangulag. A tanügyi elismerésreméltó haladást mutat az egész megyében. *Korbai* ajándéka a magyar nyelvben legszebb sikert elért hat német-ajku tanítónak adatott. — A 400—400 koronás *Korbai-ösztöndíjat Tóth Sándor* teol. és *Schmied Henrik* képezdész kapták. — Egyházkerületi képviselőül *Kozma László* és *Hetesy Viktor* küldettek ki. A jövő évi közgyűlés Baján lesz. A bor lukma ára 20 fillérben megállapított a zsinat összeüléséig, ama hitben, hogy az rendezni fogja az összes lukma-ügyet. A gerezdi egyezés elfogadtatott, ugyszinte az 1848: XX. törvénycikk is tárgyalás alá vétetett. Az összes 60 pontból álló tárgysorozat letárgyalatott; fegyelmi ügy nem volt. — A gyűlés, mely két napon át tartott, az esperes buzgó imájával ért véget.

— (**A cselédkönyvekről.**) A belügyminiszter a napokban leiratot intézett a törvényhatóságokhoz a cselédkönyvek ügyében. A leirat szerint a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának jelentése szerint a Budapesten tartózkodó cselédek részére évenként több ezerre menő cselédkönyv érke-

zik a vidéki hatóságoktól kézbesítés végett. Az ily cselédkönyvekben a sajátkezü névalírás rovata rendszerint azzal van kitöltve, hogy »irni tud« vagy »irni nem tud.« Mint-hogy a cselédkönyvben levő személyleírás a cseléd személyazonosságának megállapítására megbízható támpontot nem nyújt, rendőri szempontból fontos és szükséges hogy az irni tudó cseléd sajátkezü névalírása, mint a személyazonosság sokkal biztosabb eszköze, a cselédkönyvből ne hiányozzék. — Ha pedig a cseléd irni nem tud, akkor a cselédkönyvet kézbesítő hatóságnak legyen kötelessége, hogy az irni nem tudó cseléd nevét a kézbesítés alkalmával a könyvbe beírassa.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Szept. hó 3-án reggel 6 órakor a tettyej viztartóban 1000, az ellentartóban 860 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 930 köbméternek találtatott.

— (**A belügyminiszter reklámot csinál.**) A hétköznapi életben gyakran van szüksége a városoknak holmi munkásoknak, szükségelakásoknak, ideiglenes kórházaknak, fürdőházaknak, menedékházaknak stbre, mely szükségleteiket a városok eddig hazai gyártmányok hiányában külföldi cégektől szerezték be. A m. kir. belügyminiszter most leiratot intézett a hatóságokhoz, mely leiratban felhívja a hatóságokat, hogy adandó alkalommal ebbeli szükségleteiket a gróf Csáky László féle vasgyárban *Praktalván* szerezzék be, hol az Aradi

megcsókolta, — de egy szó sem hagyta el ajkát. Éva asszony forró kezével megsimítva Sándor arcát, hangjában némi zavarral a vincellérhez fordulva szólt:

— Sztipankó, fütse, csak be a felső szobát s ha már elég meleg lesz, akkor iparkodjék és szedje le a befőzni való barackokat, ha akármennyi lesz is — elviszszük.

Az öreg, száraz venyigékkal és a felső szoba kulcsával feltotyogott a recsegő falépcsőn.

— Nehány hevenget akarok készíteni, jer segíts majd Sándor. Nem fáztál meg ebben a csunya, rossz időben?

— Nem; de édes mama fázik meg, ha soká ide künn lesz, — felelé a halvány fiu.

— Óh, hisz mindjárt, hamarosan meleg lesz oda fenn. Sztipankó majd nyeseget egy kosárra való szállót s mi ketten fenn a meleg szobában hevenget kötünk. Jó lesz Sándor? — kérdé hizelegve az asszony.

— Jó lesz, — hagyá helybe a fiu s szemei különös tüzből égtek, mivel most már másodszor hallá anyjától a férfiasabb Sándor nevet; előbb mindig csak Sándorkának hívta.

Sztipankó hamarosan visszatért s jelenté, hogy már barátságos meleg várja a tulajdonosnőt. Éva szokott szives mosolylyal hagyta meg Sztipankónak, hogy tábla-szállót szedjen hamarosan egy kezi kosárral.

— Te meg Sándor messél heveny pálcákat ott a papsipka bokorból, mely a mesgyén áll, elég lesz öt hat darab s aztán siess fel hozzám.

ajkát megcsókolá. Az asszony egy pillanatra megdöbbsen s aztán elhalványult arccal elhagyta a betegszobát.

Sándor körül forgott a világ. Idegenszerű érzés keletkezett gyermeki keblében, melyről szíve nem adhattott volna. Egy bizonytalan, tompa színezetű sugár vetődött abba a tiszta salaktalan lélekbe; valami ismeretlen égitest szórta édes, illatos arany sugarait kévéstől gyönyört-sejtő reszkető szívébe. A gyermekből egy nap alatt férfiú lett. Megijedt vágyó szíve. Láta, hogy gyermekiségének már messze elhagyott virányai fölött a feledés köde leng — és onnan a messze ködből közeleg, rémségesen gyorsan száguld feléje egy bájosan mosolygó — karjait lázasan ölelésre kitérő, buja szép lidérc. Érezte már eleve a bekövetkezendő kéj lázát. Szíve dobogott, ajkai kinyiltak, melyből halk, szakgatott sóhajok szálltak el. S közeledett, jött, ujongva szárnyait lengetve az a Centaur most azonban ménlábak nélkül. S midőn amaz szárnyával — szédítő, meleg testének buja illatát Sándor felé legyezte — akkor egyszersmind a fiu ártatlanságának himporát is lesepré.

* * *

Sándor ifjúságának egy részletével most már megismerttettem az olvasót s csupán zsengebb koráról tartozom még beszámolni. Leopold Matyas kárpitos mester Budapesten nősült, de fenntartozkodása három első évében Éva asszonynyal való frigye meddő maradt. Leopold is, Éva asszony is rajongtak a gyermekekért s így közös akarattal fogadták Sandort örökbe, kit a lelencházból vettek át. A gyermek Dombegyházi név alatt vétetett fel a lelencházba, ahol annak átvételekor Leopold egy irást

téle hordozható házak készülnek. Szóval a belügyminiszter reklámot csinál, szerencsére azonban a hazai ipar fellendítése érdekében!

— (Pályázat körjegyzői állásra.)

Baranyavármegye siklósi járásának főszolgabírája pályázatot hirdet a megüresedett gyüdi körjegyzői állásra, mely 1200 korona törzsfizetés és 1354 korona mellékletmény-nyel van javadalmazva. Pályázati kérvények folyó évi szeptember hó 9-ik napjának déli 12 órájáig a siklósi járás főszolgabírói hivatalához adandók be. A választást folyó évi szeptember hó 11-én d. e. 9 órakor tartják meg a gyüdi község háznál.

— (Vármegyei helyettesítések.)

Baranyavármegye főispánja a Rapun Aladár, mohácsi szolgabíró elhalálása folytán megüresedett szolgabírói állásra ifj. Eötvös Gusztáv, árvaszéki jegyzőt, az állásáról lemondott Orbán Márton, vm. IV. aljegyző helyére Nagy Pál, V. aljegyzőt, ifj. Eötvös Gusztáv helyére dr. Kroness József, árvaszéki aljegyzőt, Nagy Pál helyére Német Károly, közigazgatási gyakornokot helyettesítette. Dr. Kroness József, árvaszéki aljegyző helyét Tuiszer Jenő közg. gyakornokkal töltötte be s az így megüresedett díjas közigazgatási gyakornoki helyre Fischer Béla, díjtalan közigazgatási gyakornokot helyettesítette.

— (A korcsmahós.) Nincsen rakoncátlanabb »ifja« Dárdának mint a 17 éves Jovics Iliá. Vagy ő ver meg valakit, vagy őt verik el. Csak nemrégiben alaposan ellátták a verekedő gyerekek a baját, összeszurkálták

alaposan, de ez a hősködő legénynek semmit sem használt, mert alig három hétre, Holcer András vendéglőjében nekiesett Jankovics József dárdai földmivesnek és ütlegelte. Jankovics a csendőrséghez futott, hogy lefűleltesse az okvetlenkedőt.

— (Leesett a diófáról.)

Busagits Vládó tegnap családjával künn volt a szkókói hegyen, hol egész csapat fiu összeverődött és jókedvvel játszadoztak. A gyerekek a diófákra is fölmásztak, hogy néhányat letépjenek, mert már érő félben van. Az egyik fiu, Kálfi Károly, egy vékonyabb ágra lépett, mely alatta leszakadt. A fiu arcát estében az ágak össze vissza karcolták és azonkívül, még nagyobb szerencsétlenségre, bal karját kitörte. A gyereket először haza vitték a Zidina környéki szülői házába, ma azonban beszállították a kórházba.

— (Mezőőrök lefegyverzése.)

A csősz a legklasszikusabb figurája a »fegyveres népnek.« Ha ferdén nézsz rá, vagy nem igen alázatosan emelsz előtte kalapot, menten rád fogja a puskáját s Isten őrizz ha agyon nem lö. Darányi Igrác földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett az ország összes törvényhatóságaihoz a mezőőrök fegyverviselése tárgyában. Ez intézkedésre az a körülmény indította a minisztert, hogy az utóbbi időben nagyon elszaporodtak az esetek, hogy a mezőőrök löfegyverük jogtalan használatával emberéletben tettek kárt. A körrendelet szeptember hó elsejétől kezdve megtiltja a mezőőröknek a löfegyverek viselését s ezentúl a mezőőrök

csak ott viselhetnek fegyvert, hol a közbiztonsági viszonyok eztfeltétlenül megkövetelik.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetét

1901. szept. 3. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 763.4 mm. (emelk.)

Hőmérsék = 20.2 °C.

» maxima: 20.5 °C. } tegnap.

» minima: 15.0 °C. }

Párányomás: 8.4 mm.

Relatív nedvesség: 48. %

Felhőzet: 6. Cum. W.

Szélirány s erő: W. 1.

Csapadék 24 órai 3.2 mm. ☉

Harmatp. 5.4 °C.

Vált. felhőzet, enyhe, száraz.

Dr. Csirer.

Idegenek Pécsen.

— Szeptember 2. —

Aranyhajó-szálló. Schreiber Károly, utazó, Bécs. — Brüll Arnold, utazó Budapest. — Buchbinder Ármán, utazó, Bécs. — Fülöp Jenő, utazó, Budapest. — Izsák Gyula, utazó, Bécs. — Steinbach Sándor, utazó, Bécs. — Schwager Edmund, utazó, Grünberg. — Csillag Ferenc, utazó, Budapest. — Krausz Ferenc, utazó, Budapest. — dr. Philipicsné, magánzó, Fiume. — Polák Ármán, utazó, Bécs.

Vadember-szálló. Grossz István, utazó, Budapest. — Rideli Ludovics, kereskedő, Spalato. — Farkas Károly, hivatalnok, Almás. — Waener Ferenc, kereskedő, Miholyác. — Hohenberger Leopold, utazó, Bécs. — Frankfurter M., utazó, Bécs. — Tauzer I., utazó, Grác. — Weigand Mihály, magánzó, Nasic.

Mátyás-király-szálló. Lestyán Dezsőné, jegyzőné, T. Pálfa. — Szarubay Ferencné, póstatiszt neje, Szegvár. — Lamping József, építész, Gödre. — Zimmer Péter, kereskedő, Morovic. — Labadi Lajos, aljegyző, Vaiszló.

is vett át, melyben Sándor nevelőapja a gyermek nagykorúsítása esetén utasításokra lett.

A természet csudája, vagy az égalj változása okozta-e de midőn Leopoldék a fővárosból Dombegyházára költöztek le — ahol Leopold önállósította magát — a meddő hitvesből anya lett. Eszti csupán egy évvel volt fiatalabb Sándornál, mit azonban ma nem igen hitt el senki, mivel a leánya egy 17 éves hajadon benyomását keltette.

E váratlan Isten áldás nagy örömet okozott a hitvestársaknak. A Mindenható iránti hálájukat kellőképp dokumentálva a kis fogadott fiut ugyanazzal a szeretettel s különbözetlen dédelgetéssel vették körül úgy, hogy Esztit is csak úgy, mint Sándort saját édes gyermeküknek tartották.

Leopold a kitűnő eszű, virgonc fiut iskoláztatni kívánta, de ezen óhaja hajótörést szenvedett Sándor macacsságán, ki nem volt rábirható, hogy négy középosztálynál többet járjon.

— Inas akarok lenni papanál, hogy hamarosan segíthessek s hogy mentül előbb leróhassam az irántam pazarolt jószágot és szeretetet.

A jelen időben tehát Sándor már második évben inaskodott Leopoldnál, annak — mint láttuk — teljes megelégedésére.

Sándor megbetegedése után már másnap talpra állott s elfoglalta helyét ismét a műhelyben; azonban a régi vidor jókedvű fiuból csendes elmélázó ifju lett. Fogadott apja sokszor kérdezgette tőle nem-e beteg, mit Sándor mindannyiszor mosolyogva tagadott. Éva asszony

kimondhatlan gyöngédséggel árasztotta el, de ilyenkor a szemei könnybe lábadtak.

Igy állottak az ügyek, midőn Leopoldék künn a Zobor-hegyen levő szállójukban a szüreti előkészületekhez megtették az intézkedéseket.

Sándor egy esős őszi reggelen gyalogszerrel indult ki, hogy a künn dolgozó vincellérnek néhány utasítást vigyen. Nedves, hűvös csatakos idő volt s hogy kissé felmelegedjék segített a vincellérnek a hordók és a borprés helyreállítása körül. Délben szalonnát piritottak a tornác alatt, hol eléggé száraz maradt a föld s a leendő termésről, a kellemetlen szüreti időről beszélgettek ő és az öreg munkás.

Jó egy óra hosszat beszélgethettek, midőn a szállók között felkigyózó ut felől egy közeledő kocszi zörejét halották. A kocszi kerekei csikorogva surolták a még nedves murva kavicsot; könnyű járása a hintót sejteté. Midőn a kanyarulathoz ért, Sándor Hegyháthy kamarás gíggjére ismert, melyet ő maga hajtott, mellette egy nő ült, kiben — dacára, hogy nagy berlini kendő takarta el arcát és felső testét — Éva asszonyra ismert a fiu.

A présház elé érven a kocszi, a kamarás kevély nyolcasban ügyesen, közvetlen a présház előtt állítá meg azt.

— Szervusz kis fiam! — kiáltá a kamarás Sándorhoz — no, elhoztam önagságát, este pedig ismét érte jövök s aztán, midőn a piruló Leopoldné lenge ugrással lezökkent a gíggrol — ugyanazon ügyes módon visszafordulva, hangos — Pál-val tovarobogott.

Sándor arca hamuszínűvé vált, midőn anyja kezét

Nádor-szálló. Szamosy Ferenc, főgym. tanár, Budapest. — Horváth János, városi számtiszt, Szeged. — Rosenfeld Ignác, kereskedő, Baja.

Magyar király-szálló. Balassa Pál, községi jegyző. — Mattersdorfer Róbert cs. és kir. hadsegéd.

Vadászkürt-szálló. Breska József, iparos, Bonyhád. — Eismann János, iparos, Bonyhád. — Rothmüller Rál, raktárnok, Pécs.

Törvénykezés.

§ Ártatlanul megrágalmazott jegyző.
Peró Istvánné 1900. év január havában feljelentette Radványi József jegyzőt hivatali sikasztás címen. E feljelentésben előadta, hogy a jegyző már 1899. december huszadikán beszédte a részéről lefizetendő 17 frt 92 kr. illetéket és azt újból kiróttára. Tegnap délután volt ebben az ügyben a fő tárgyalás a pécsi kir. törvényszék előtt. A tárgyalás alkalmával a megtámadott jegyző határozottan kijelentette, hogy ő a pénzt nem kapta meg, lehet, talán a segédje, Hagyik János vette föl, ő mit sem tud róla. Hagyik tanuskodott főnöke ellen, azonban a tanuskodásból az tűnt ki, hogy ő a bűnös a dologban. Különben is az egész tárgyalásból kilátszott, hogy főnökével ellenséges viszonyban van. Még tanuskodott Tóth István, a ki azon alkalommal, a mikor a jegyző az asszonyt föl szólította, hogy fizessen, jelen volt. Azonban nem állíthatja, hogy az asszony fizetett volna, mert nem látta. Így semmi körülmény sem tanuskodott a mellett, hogy a jegyző a pénzt föl vette és elsikkasztotta volna. Bizonyító adatok hiányában az ügyész a vádat elejtette és a jegyzőt fölmentették.

T a n ü g y.

(Az iparos és kereskedő tanoncok beiratása. Pécs szab. kir. város iparos és kereskedő-tanonc iskolai bizottsága közhírré teszi, hogy az iparos tanoncok beiratása szeptember 8. 15. napjain lesz d. e. 9—12 óra közt a belvárosi népiskola iroda helyiségében. A kereskedő tanoncok felvétele pedig szeptember 8. és 15. én lesz d. e. 9—12 óra között a kir. főreáliskolában. A rendes előadás a belvárosi népiskolában szeptember 17-én, az Ágoston-téri iskolában pedig 18. án délután két órakor kezdődik. A kereskedő tanoncoké szeptember 17-én délután 2 órakor kezdődik.)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember 3-án (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőház a nagy nyári szünet után ma tartotta első ülését. A Ház egészen telt volt; jelen voltak az összes miniszterek, kik között báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert zajosan megéltették.

Perczel Dezső elnök meghatottan, mély csendben emlékezett meg *Szilágyi* Dezső elhunytáról és nagy érdemeiről. A Ház egyik büszkeségét és tekintélyét vesztette el benne. Bejelenti a temetésénél tett intézkedéseket. Indítványozza, hogy a Ház mély fájdalomnak jegyzőkönyvileg kifejezést adjon — mit helyesléssel fogadtak.

Széll Kálmán miniszterelnök csatlakozik mindenben az elnök kijelentéseihez. Elvesztettük a hatalmas, nagy elmét, mely tündöklő fényvel, ragyogással bevilágított minden kérdésbe s elveiért, eszméiért erős meggyőződéssel tántoríthatatlanul harcolt. Egy ember nem pótolhatja; de pótoljuk sokan és kövesük a haza szolgálatában önzetlenül, mint ő. (Zajos helyeslés.) Kövessék az eszmékért való harcában.

Általános helyeslés kísérte a miniszterelnök szavait, mire az elnök felolvastatta a Házhoz érkezett *kérvényeket*.

Rakovszky István kéri a *Bánffy-kormány* *vád alá helyezése* iránti kérvényt soron kívül, szombaton, tárgyalatni.

Széll Kálmán miniszterelnök nem fogadja el az indítványt. A kérvényben adatok nincsenek; valószínűség sincs benne. A vádat lehetetlennek tartja.

A kérvényeket ezután kiadták a bizottságnak.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti erre, hogy a koronának előterjesztést tettek a *Háznak szeptember kilencedikén trónbeszéddel való berekesztése iránt*, — hogy az új képviselőházat idejében összehívni és az államháztartás szükségleteiről gondoskodni lehessen. Holnap a kvóta jelentés tárgyalását és a kérvények elintézését kéri.

Ezt a Ház helyesléssel vette tudomásul.

Szünet után *Molnár* Józsiás a székelyek erdőlegeltetése érdekében interpellált.

Darányi Ignác, földmívelési miniszter, előlegesen kijelentette, hogy a kormány a székelyek sorsán és helyzetén javítani igyekszik s érdeküket szíven viseli. A gazdáknak számos kedvezményt adnak; erdőrészeket legelőül kihasítanak. Az erdőbirtokosok is tegyék meg a kötelességüket.

Holnap a Ház a kvótajelentést tárgyalja.

TAVIRATOK.

— **A pécsi hadgyakorlatokat nem helyezik át.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az „Egyetértés“ mai számában szenzációs cikket közöl, mely szerint a nagy őszi hadgyakorlatokat Pécs környékéről a keleti határvidékre teszik át az orosz mozgolódás miatt. Ezzel szemben *illetékes helyen kijelentik, hogy a hír alaptalan koholmány. A hadtestparancsnokság a vezérkarral együtt ma este Pécsre utazik a hadgyakorlatokra.*

— **A khinai küldöttség Berlinben.** (A „Pécsi Figyelő“ ere-

deti távirata.) A khinai vezeklő küldöttség ma délelőtt Baseltől Berlinbe érkezett. A német császár holnap fogadja a khinai herceget.

— **Letartóztatott boer parancsnok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Johannesburg utolsó boer parancsnokát, dr. *Krauset*, ki Johannesburgot *Roberts* lordnak átadta s négy hónap óta Londonban él egy londoni szállóban, kémkedés gyanúja miatt letartóztatták és málháját lefoglalták.

— **Képviselőjelölés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A nagyszöllősi függetlenségi választók *Megyeri Krausz* Lajost jelölték képviselőnek.

Szerkesztői üzenet.

L. L. (Almamellék.) A cikkeket köszönettel felhasználtuk. A versekben van ugyan hangulat, de a verselés dőcögös. Próbálkozzék ujjakkal. Szíves munkásságát továbbra is kérjük.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
ZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Emeleti utcai lakás,

mely áll **2 szoba, alkov, konyha** és **mellékhelyiségekből**, az **Árpád-utca 33. szám alatti házban** november 1-től kiadó.

Évi bér 280 korona.

Bővebbet ugyanott a házmesternél vagy lapunk kiadóhivatalában.

Minden szemhez alkalmas

szemüvegek darabja . . . 1 frt.
Orrszoritók . . . 1 frt.
Legujabb hosszú nyelű női
Lorgnettek darabja . . . 2 frt.
Uj színházi látesővek
darabja . . . 4 frt.
Finom Aneroid barometerek darabja . . . 5 frttól 40 frtig.

Fürdő-, szoba-, ablak- és orvosi hőmérők a legnagyobb választékban, javítások **Schönwald Imréné**l, Pécssett. király főutca, eszközöltetnek.

**Kitünő
must
kapható
az István-pincében.**

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki teljesen szagtalan árnyékszékét óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg fertőtleníti!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket terjesztő pöcögődröt házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé szükség nincsen.

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Kraus Istvánnál, Pécsen.

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított tőzeg szóró klosettekkel teljesen meg vagyok elégedve. A klosettek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok.
Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos.**

T. Kraus István urnak Pécsen.

Szívesen adom tanubizonyságát annak, hogy az Ön által szállított tőzeg-árnyékszék minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztőgődröt használaton kívül helyeztem, az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak.
Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czirer Elek, főorvos.**

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből 10 db. van használatban és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy,
mint a megyei árvaház felügyelője

T. Kraus István urnak Pécsen.

Ezennel szívesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított tőzeg klosettek teljesen megfelelőemre beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel **Fodor Pál, ügyvéd Deák-u. 1.**

Dr. Tolnai

VIZGYÓGYINTÉZETE

PÉCSETT, a sétaléren.

Összes vizgyógyműveletek közös és elkülönített teremben.

Massagevillanyos fényfürdő (soványító kuráknál) gőzszekrény.

Meleg ásványfürdők. Reichenhali rendszerre berendezett belégző osztály.

A vizkúra különösen javalva van, gyenge idegzetűeknél, gyomor és belek renyhességénél, álmatlanságnál, szédülésnél, idült rheumánál, általános gyengeségnél stb.

Modern berendezés. Orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. Felvétel naponta d. u. 4-6-ig.

ELEGÁNS
étkező-helyiség

Secessió-söröző.

Ebéd és vacsora bérlet
bármely naptól megkezdhető.

A
pilseni
polgári
sörfőzde

Homoki „Kadarka“
1900. évi fehér

„RIZLING“

és pécsi

„Ó-BOR“

tized literenkint
kerül kiszolgálásra.

„ÖSFORRÁS“

söre.

Banquetek, Table d'hôte-ok
és **Társasvacsorák**

rendezését is elvállaljuk

Mély tisztelettel

Bedő Testvérek.

Inas

heti fizetéssel, felvételük lapunk könyvnyomdájának könyvkötészetében.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy kizárólagos

Posztógyári raktárunkat

a legújabb divatu **honi, angol, brünni, gráci**

férfiruhaszövetekkel

halmoztuk fel, és áraink is legolcsóbbak, úgy hogy minden versenynyel szemben, képesek vagyunk előnyöket nyújtani.

Dús választék

felöltő,

téli kabát

szövetekben Cheviot, Kamgarn, Dosking, Peruvien és szörme árukban

Leichner és Fleischer PÉCS,

Apáca-utca 2. (Takarékpénztári új palota.)